

بقر يَز عَممار حَكيم لَسايقِي ثَيمانِيكي كُومَة لَاية تِي نوِي دَا جَخت لَسَقَر طُورِ انكَاري لَ قِبلَة نوَماي بَير كَر دَنوَة كان بُو طُورِ يَني واقِيعي عَيرَاقِي دَكا تَوَة و داوای رِيكَة و تَنامَة يَك دَكا ت لَسَقَر ناسنامَة ي نِشتمانِي

بقر يَز عَممار حَكيم سَقَرُوكِي هاوثة يمانِي عَيرَاقِيية كان، ئاطادار كَر دَنوَة دا لَ بَردَة و امبووني قَيران و دابِران و ئاذاوَة و بَريَة ككَة و تَنِي بَردَة و نَدِيية كان و خَوون و هَولَة كان بُو لاواز كَر دَنِي دَولَة ت و دامَة زراوَة كانِي. هَروَة ها لاوازي ئلان دان و خَزمَة تطوزار يية كان، دَريخست كَة ئَوانَة فاكَنَري فِشارن بُو سَقَر نِشتمان و هاوَلَاتِي، كُوسْت دانَريشَة بُوِي و بُو كاروانَة كَكي، هَروَة ها ئامادَِي بَوَة ش كَر دَن كَة مانوَة لَم دُوخَة دا بَردَة و ام دَبيَة تَطَور قِبلَة نوَماي بَيرُوكَة و ميكانِيزمي كاري سياسي طُورِ انكَاريان بَ سَردا نَية ت، تَفا لَكان يَكنَة خَريَن و طُورَة ثانَة كَة سَقَر لَ نوِي رِيَنَة كَخَريَة تَوَة، هَلا وِيسْتِي خُوِيشِي بُو خُوِيشان داني تَشَريَن نوِي كَر دَوَة و بَوتَنِي: "هَرا لَ سَقَرَة تاوَة هَلا وِيسْتِيكي رِوونمان دَذي توندوتِيزِي ئيشان دا، كَة بَيرانِبر خُوِيشان دَيران بَريَة دَموو، هَروَة كو ئاشْتِي تِي رِيَثِي و انَة كانمان ئَشْتِيوان لِي كَر دَن و داوامان كَر دَن طُورَة ثانَة كَكي رِي كَبْخَريَة ت لَ و طُورَة ثانَة كَ مِينَة يَة نارِي كَخَراوَة"، هَروَة ها خاوَن مَقام لَ رُوْذي طَ سَمور دَوي (شَهِيد) عَيرَاقِي لَ ئاهَة نَطِي كِي جَ ماوَة ريدا لَ (1/ رَجا ب/ 1442- 12/02/2021) ي رُوْذي هَ يَني، ياد كَر دَنوَة ي طَ سَمور دَ ئايَة تَوَلَّاي مَزن بقر يَز (موحَمَمد باقر حَكيم) لَ طُورَة ثانِي خَلا نِبي بَ ئامادَة بووني ئا ثُورايَة كِي زُور لَ بَ شَداربووني لَم يادَة دا، دَريخست كَة ئَ م لَ كُوبوونوَة ي لَ طَ لَ هِيَزَة سياسيَة كاندا بَ ئارِ اسْتِي دَ سْتِي كَر دَنِي طَ فْتو طُو لَ طَ لَ لاواني نارِازايدا فِشاري كَر دَووَة و لَ جِي بَ جِي كَر دَنِي نَ خَشَة ثلاني كَ بُو دَري باز كَر دَنِي و لَات لَم قَيرانَة و بَ دَ مَ وِوَة صووني داخواز يية رِ وَاكان، سَقَر راي ئَ وِوَة ي وتي: "باوَة رِمان وايَة كَة توندوتِيزِي تَ نَها توندوتِيزِي بَ رَهْم دِي نِيَة ت، خويَن رِ شْتَنِيش تَ نَها بُو لاي خويَن رِ شْتَن كِي ش دَ كَر يَة ت، توند كَر دَنوَة ش لَ سَقَر بَيرانِبر تَ نَها مالَ وِيرانِي لِي دَ كَ وِيسْتَوَة، لِي كَدابِرانِيش ئَ نَجامَة كَكي وِيرانِكاري و ئاذاوَة و صارة نوسَة بَ رَة و ناديار" هَروَة ها كَر دَوَة كانِي ئُولِي نَكَر دَن و بَ نائا كَدانان و دابِراني ئالَ وِير كَراو لَ سَقَر بِنَماي نَ تَ وِوَة يي ياخود مَ زَهَبِي وِيان هَزري يان سياسي رَ نَكَر دَوَة، ئَ مَ ش بَ بكوذ و مَ ترسيية كِي ترسناك لَ سَقَر هَ موو لايَة نَ كان ناونا، كَة ئَ مَ ش دابَة شِبووني كُومَة لَ طَا و سياسي لَ و لَاتدا زياد دَكا ت، هَروَة ها سَ بارَة ت بَ ناسنامَة لاوَة كِيية كانِي و لَاتِيش بقر يَز يان روونِي كَر دَوَة كَة: "شانازي دَ كَ يَن كَة ئِي مَ سَقَر بَ ئَ هَلولِيه يَتِن خودايان لِي رازي بِيَة ت، شَ رَفَة مَ نَدِين بَ وِوَة و هَ ش لَ ناوماننا سَقَر بَ رِي ضَكَة و ئايِينَة كاتي ترن، بَ لَام باوَة رِمان وايَة كَة ناسنامَة ي شِيعِي بوونمان ئارِي زَراو نابِيَة ت وِكو هاوَلَاتِيش مافَة كانمان بَ رَقَة رار نابِيَة ت تَ نَها بَ ناسنامَة ي نِشتمانِي عَيرَاقِي كُوكَراوَة كان نَ بِيَة ت" ئاورِ يدا يَ وِوَة بُو ئَ وِوَة ي كَ تَ شَ يِيَع و تاييغَة كانِي كاتِي كَ دَلَنيا دَ بِن كَ نِشتمان ئَ مِين و يَ كَطَر تَوو بِيَة ت، دَولَة ت بَ هِيَز و سَ قامطير بِيَة ت، صونكَة دَولَة ت بُو هَ مووانَة، تَ شَ يِيَع و سوننَة بوونِيش بُو كَ سان خُوِيه ي تِي

بهه موو ریزیک و ئازادییە کەو، هەروەها متمانە ی خۆی دەربری کە موسڵمانی شیعة لێ عێراق و لێ ناوێ عەزەبییە کە دا هەروەها لێ هەموو شوینیەک دەست دێن بە هەڵبێاردە ی دەلێوت و هاوڵاتیوون، لێ سایە ی دەولێتێشدا مافەکانی خۆیان دەستدێخێن نێک دایراو لێی، هەروەکو ضۆن دۆخی تاییفە و ئیکهتەکانی تریش وان، خاوەن مەقامیان رێوئیکردووە کە ئێراوی ئێراوی زێخستن و بنبرکردن و سێرکوئیکاریی سێری نرایەو، هەروەها وتی لێ سەر هەمووان ئێوئێستە کە کاروانیکی جیاواز دەست ئیکێکە ی و دواروێکی دەرەوشاوە دامەزریئین و دواروێکی باشتری خواست، لێ سەر رێکەوتنی ناسنامە ی نیشتمانی کۆکران، هەروەها دەولێتێکی هاوئێخێ دادئێروەر ئێمانیکی کۆمەلایەتی و سیاسی نۆی فەرمانرێوایی بکات، کەلێکە بووێکانی رێبردووی ضارەسەر بکات و شایئەشانی ئێرەسە نێدێکانی ئێستاش بێت هەروەها بۆ دواروێکی سێرێبێخۆ و سەقامطیر و طەشاوە ئێشەنطی بکات، جێخێشی کردووە کە شیعة و سوننە و عەزەب و کورد و تورکمان، مەسیحی و صابئە و یەزیدییکان، باشترین دۆخیان ناییت زۆر ئاریزراویش نابن زۆر بەهێریش نابن، ناسنامە یکی نیشتمانی لێ سەر تاییتە نیدیئییەکانیان هەروەها کاروانی بونیادنانی دەولێتێکی عێراقی یە کەلێتوو بەهێز ئێشکەش نێکەن. خاوەن مەقامیان لێ سەر جێم بۆنە و ساخواییکاندا باسی بانطهیشتی زیدەری بالێ (المرجعیة العلیا) کرد بۆ رێکخستنی ریزەکان و تەقلا و دەستپرتن بە ناسنامە ی نیشتمانی و ئایینیەو لێ لێ بونیادنانی دەولێت و ئابە نیدیوون بە دەستور و یاسا کانیو، هەروەها بێرطریکردن لێ سەر دەولێت و شوینیە ئێرۆزێکان و بەرذووە نیدییکان، لێ ئامادە ی بە وتنی ئێوێ کە: "هەرتێز ناتوانن لێم ئێرئیس و ضەسناویانە کە نارطیر بێن، ضونکە فەرێی و هەموو فەرێیک لێو رێنمایێ و هەلێوئێستە نایە"، بایەتەکانی ئێم ئابوری و سەرۆریشی بە بایەتی فشاردانێر دانا و بەشیوێکی طەورێ لێ هەر کاتیکی ئێم مەرکێر، بەوێ ناتوانرێت هاتنەوێ ئێرهاب لێ هەر دەرۆزێکی کەو بێت ئێسە نیدیکەن، دوا ی ئێوێ کە لێ دەرطاکانیو تابلۆقە دران و دەرکران، جێخێ لێوێ کردووە ئێوێ بێرێکی طەورێ لێ بە ئابابوون و ساوکرانوی دەویت لێ لێ تەقلا ی هەوالبطریانە و کردووە ی ئێشەوئێتە شایئەشانی ساوکرانوی طشطیر و ئتوی کۆمەلایەتی هۆشیارانە، خاوەن مەقامیان هەر بە جێهێنانیکی ئابوری حکومەتی رێتێکردووە، تێیدا ئارو بزیوی خێلکی لێ بەرئێو نێطرتی، ئێوێ سەرلێ بیری رێتێکردووە، بۆ لایئە ئێوێ نیدییدارێکان ئاخەت وتی: "دوور لێ قوتی خێلکی و سەرئێو بزیویان، بطرێن بە دوا ی ضارەسەر سەرکەوتووێکاندا، ئێتر بە سەر عێراقییکان کە تێئێرین بە کە موکوری ئێمیی و خراشی خزما تلووزاریی و مملانیکان و شەرێجنیو و ئاداوە"، سەرۆری ولاتی لێ جێطیری بونیادنانی ولاتی ئێم مەرکێر، بۆیە ناتوانرێت هاتنەخوار و بەسوک سێرکردن ئێسە نیدیکەن، لێ سەر حکومەتیئە هاوڵاتیان دلانیا بکاتوێ لێ رێی بە جێهێنانی تەواووێ بۆ دابینکردنی ئێمیی ولاتی و سەرۆرێکی، سەرۆری بە دواداووون بۆ جێبەجێکردنی بریارێکانی ئێجمانی نۆینێران، بە نێخێکیشان بۆ ئاشە کێشێ هیزە بیانییکان لێ ولاتی. خاوەن مەقام داوای کرد هاوڵاتیان کارتی بایۆمترییکان نۆی بکەن و وەرپترنوو، هەروەها داوای کرد لێ هەلێبێاردنی داهاوودا بە شدارییکێ فراوان و کارپتر و هۆشیارانە بکەن، بۆ طیرانێوێ هاوئێسە نیدی لێ لێ ئاداوەکان و ناسە قامطیری و نادیولتێی، هەروەها داواکێ نۆیکردووە بە ئیکهینانی هاوئێمانی هەلێبێاردنێ راپووزەر بۆ ئیکهتەکان، هەتا رێطاک خۆش بکات لێ بەرێم طوورێ ئانی سیاسیدا، هەروەها خۆطونجانن لێ نیوان هیزە سیاسییکاندا لێ لێ ئتوکردنی ئاراستی بونیادنانی دەولت، بە ئییک میکانیزمیکی و وتاریکی نۆی و ئرۆزێکی ئراوئێر، هەروەها دەربری کە ئێشە نطیی دەکات بۆ بە دەستهیئانی ئێمیی هەلێبێاردن و ساویدیری نۆوێ دەولتێ لێ سەر هەلێبێاردنێکان بە بیئێ سێاردە و کە مکرندووێ لێ سەرۆری نیشتمانی، لێ سەر ئرۆزێ بونیادنانی دەولت خاوەن مەقامیان وتی: "لێ ئرۆزێ بونیادنانی دەولت و یەک نەتووی عێراقیدا، مۆجاملێ کەس ناکەن، بە سمانە مملانیی و شەرێجنیو و خوینرشتن و فرمیسک رشتن و ئازارێکان، ئرۆزێ نیشتمانی دەبێتێ ئێوێر بۆ نزیکی و دووریمان لێ هەموو لایەن و

كەسايەتچىيە كان"، جەختىشى كىردەۋە لەسەر نىزىكى بوونيان لەھىزە ميانرەۋە كان و دەۋلەت، لە ئىرۇدە كانى ئاذاۋە و دەسلەت و قۇرغىكارىي دوور دەكەۋىنەۋە و ئىرنىشىمان بىرتىيە لە پىفتوۋۇ لەطەل ھەموواندا كرانەۋەش بەرۋوي ھەموواندا، بەلام بەراۋەيى بەلاي ئىرۇدەي ميانرەۋەيى و دەۋلەتدا دەشكىيەنەۋە، جەختى كىردەۋە لە بەشدارىكىردن لە ھەل بەداردى ئايىندەدا بەھىز و ئىرادەي ئۇلايىنەۋە بۇ طۇر انكارىي، كە لە " لەجە ماۋەرەكە مان و رۇلە كانى مىللەتەكە مان بىر ياردان ھەل دەھەيىنجىن و ضارەسەرى ئىرۇدە نىشتمانىيەكە مان دەبىنن، ھەروەھا دەستمان بۇ سەرجەم كەسايەتچىيە نىشتمانىيە ميانرەۋە كان و ھىزە كانى دەۋلەت دىز دەكەين". روي دەمى كىردە نەۋە كانى حىكمە" لە بەرامبەر ھىرشى بە ئاكدانان و ناشىرىنكىردن و ھەلەشەيىدا لاواز نەبن، تەنھا مىللەتتان ھەيە و ھىضى تر، بۇيە لەۋان بن بۇ ئەۋان بن لە طۇرە ئانە كانىاندا بن و خىزمە تىان بىكەن، ھونەرمە ندىتى بىكەن لە خىزمە تىكردى مىللەتەكە تاندا تەقەلاكانتەن ئاشەكەت مەكەن" بانھىشىتى خۇي نوي كىردەۋە بۇ پىفتوۋۇ پىشتىر و مكور، ولاتانى ناۋسەكە لەخۇ بىرتىت، لەسەر مەزىكى خىر كۇيانىكەتەۋە ھاۋبەشىيە مەدوۋىي و جوغرافىي و ئايىنى و رۇشنىبىرىيە كانى بەطەۋەرە تر دانا لەھەر ناكۇكىيەكى سىياسى و قەيرانە كانى قۇناغى ئىستا، لە ئىدارەي نويى ئەمىرىكى راما كە لە تىروانىن و ئىرۇدە كانىدا سەبارەت بە ئىرسە كانى ناۋسەكە جىاواز بىت، داۋاي بەئىلەي طەرەنەۋەي كىرد بۇ رىكە وتىننامەي ئەتۇمى و ھەل طىرتنى بەئىلەي سزاكان لەسەر مىللەتى ئىرانى داماو، ئەمەش دەبىتتە دەستىكى ئىۋىست بۇ طىرانەۋەي ئەمن و سەقامپىرى بۇ ناۋسەكە.